

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44896
Nom: Societat del Coneixement i Comunicació
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2239 - M.U. en Nous Periodismes, Comunicació Política i Societat del Coneixement	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2239 - M.U. en Nous Periodismes, Comunicació Política i Societat del Coneixement	Sociedad del conocimiento y comunicación	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

CARRATALA SIMON FRANCISCO ADOLFO

RESUM

La matèria Societat del Coneixement i Comunicació s'integra en el primer semestre del Màster oficial en Nous Periodismes, Comunicació política i Societat del Coneixement i és concebuda com a pilar comú respecte dels dos grans àmbits abordats en aquest programa de postgrau, relacionats amb l'exercici periodístic i la comunicació política. Les assignatures que conformen aquesta matèria busquen explorar el procés comunicatiu des de la seva articulació amb els fenòmens de caràcter geoestratègic així com de transformació i mobilització social. Per tant, la matèria s'aproxima a l'estudi i reflexió de la comunicació en el context actual mitjançant l'anàlisi i la discussió entorn de les oportunitats i desafiaments que planteja en la societat xarxa així com sobre les perspectives i instruments teòrics sorgits per al seu examen. Els continguts d'aquesta matèria contemplem els coneixements previs adquirits per l'alumnat en les assignatures precedents.

dquirits per l'alumnat en les assignatures precedents.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Aconseguir capacitat organitzativa i relacional per a integrar el treball i les capacitats personals en el treball col·lectiu desenvolupat en equip, fins i tot en entorns d'acompliment caracteritzats per la multidisciplinarietat.

Capacitat per a delimitar un marc conceptual de caràcter transversal i pluridisciplinari amb l'objectiu de determinar les interconnexions entre societat, política i mitjans de comunicació.

Capacitat per a diferenciar i discutir conceptes que donen compte de les transformacions socials, comunicatives i culturals en les societats avançades en les últimes dècades, entre els quals destaquen els de societat de coneixement, societat xarxa, globalització/mundialització, societat de la informació, democràcia d'audiències, fragmentació d'audiències, ciberpolítica, comunitats en xarxa i uns altres similars que concerneixen de forma especial als àmbits informacional i comunicatiu.

Capacitat per a diferenciar i discutir les formes de transmissió a la ciutadania de les polítiques públiques de tota mena des de les institucions.

Desenvolupar la sensibilitat pel treball realitzat amb rigor, compromís i èmfasi en correspondència amb els altres, a través del llenguatge inclusiu, no sexista i no discriminatori.

Identificar, analitzar i integrar la diversitat de posicions i interessos dels actors implicats en les relacions comunicatives analitzades, inclosa la posició i els interessos de qui desenvolupa la recerca sociocomunicativa.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Reconèixer i explicar les implicacions ètiques, deontològiques i responsabilitat social derivades dels resultats de la recerca i els seus efectes sobre la presa de decisions dels actors implicats.

Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació per raons econòmiques o ètiques, per l'opció sexual o per les creences..

Respectar i promocionar els principis d'igualtat entre homes i dones, d'accessibilitat universal de les persones amb diversitat funcional, així com els valors democràtics, la cultura de la pau i de la sostenibilitat.

Ser capaç d'establir i delimitar en termes de fonts, de protocols d'elaboració, de deontologia professional i de responsabilitat pública, els perfils del periodisme rigorós i de qualitat elaborats en tot tipus d'àmbits,

però especialment en aquells espais emergents de la realitat social contemporània.

Ser capaç de fer treballs d'ordre teòric en el camp específic de la comunicació i el periodisme.

Ser capaz de realizar trabajos prácticos, adaptados a entornos comunicacionales reales, con especificidad en los campos de la comunicación política y/o de las nuevas especializaciones periodísticas, aplicando los conocimientos, las capacidades y las habilidades adquiridas.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Teories de la comunicació, ecosistema comunicatiu i ciutadania

- Teories de la comunicació. De les teories de la comunicació en les societats de cultura i comunicació de masses a les de les societats de la informació i del coneixement. Reconfiguració i complementarietat dels paradigmes del camp comunicatiu

- L'ecosistema comunicatiu contemporani. Conceptualització i operacionalitat de l'ecosistema de la comunicació actual. Del mediacentrisme analògic a les maneres, els processos i les mediacions digitals. Fisonomia dels mitjans de comunicació.

- Què és l'esfera pública i com ha canviat. Circulació de missatges i actors en l'esfera pública. La pèrdua de centralitat dels mitjans de comunicació. L'esfera pública postmediàtica.

- Les tecnologies d'Internet com a símbols polítics en la mobilització contemporània i la seua rellevància per a la participació política des de la societat civil.

- Ús tàctic de les tecnologies en moviments socials: estratègies d'activació i organització. Interpretació crítica de les plataformes digitals i innovació tecnològica com a estratègia transformadora dels moviments socials.

- La comunicació emancipadora i les seues manifestacions: mitjans lliures, moviment hacker, activisme de dades, desconexió digital, etc.

- Geopolítica i (donis) ordre global. Fragmentació, complexitat i incertesa en un món multi(uni)polar. Nous i vells actors geopolítics. La recomposició del poder i noves centralitats. Més enllà dels Estats. Els nous imperis del segle XXI. Els grans desacoblaments i les seves conseqüències (geo)polítiques. Globalització, Estats i democràcies. El Gran trilema. Llibertats, empoderament ciutadà. Dret a la informació i control des del poder.

- Els conflictes i les guerres en el segle XXI. Una complexa geografia dels conflictes. Les guerres del segle XXI. Ètica i acció humanitària. Els nous actors post-polítics. Nous riscos i amenaces globals. Geopolítica, medi ambient i recursos naturals. Nova geografia dels conflictes. La crisi climàtica i les seves implicacions geopolítiques.

2. Geopolítica i periodisme

- Geopolítica i (donis) ordre global. Fragmentació, complexitat i incertesa en un món multi(uni)polar. Nous i vells actors geopolítics. La recomposició del poder i noves centralitats. Més enllà dels Estats. Els nous imperis del segle XXI. Els grans desacoblaments i les seves conseqüències (geo)polítiques. Globalització, Estats i democràcies. El Gran trilema. Llibertats, empoderament ciutadà. Dret a la informació i control des del poder.

- Els conflictes i les guerres en el segle XXI. Una complexa geografia dels conflictes. Les guerres del segle XXI. Ètica i acció humanitària. Els nous actors post-polítics. Nous riscos i amenaces globals. Geopolítica, medi ambient i recursos naturals. Nova geografia dels conflictes. La crisi climàtica i les seves implicacions geopolítiques.- Europa com a projecte geopolític i com a actor global. La UE com a projecte geopolític. El context geopolític actual i les seves implicacions a Europa occidental. Crisi existencial i riscos de fractura social i política. Europa com a actor global. Europa i les seves fronteres. El futur de la Unió Europea. Espanya en el món. Tendències recents i possibles escenaris de futur.

3. Acció col.lectiva i comunicació

- Anàlisi de l'entorn polític per a l'acció col.lectiva. Elaboració de plans de diagnòstic del context social i polític per a la planificació comunicativa. L'organització dels departaments de comunicació de les organitzacions socials. La fabricació del discurs en les entitats socials. Periodisme i activisme. Els mitjans alternatius.

- Direcció estratègica de la comunicació de les organitzacions. Comunicació institucional. Comunicació interna com a recurs de cohesió dels grups de la societat civil. Elements de relació entre les institucions públiques i les organitzacions socials. Gestió de les crisis.

- De l'acció col.lectiva a l'acció connectiva. Frames i mobilització ciutadana. Dels públics a les multituds. Interacció i relacions dels moviments socials amb actors institucionals i mediàtics. La xarxa i l'activisme digital: característiques i transformacions de la mobilització en i a partir d'Internet.

- Reptes i límits de la recerca en moviments socials. Les tensions entre l'espai offline i l'online. Del clicktivism al hacktivism. Discursos fragmentats i bombolles virtuals. Els *contramovimientos i l'activisme conservador. Nous processos de comunicació i exclusió en la xarxa: el discurs d'odi en Internet.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	37,50
Total hores	37,50

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	12,50

Elaboració de treballs individuals o en grup	50,00
Estudi i treball autònom	50,00
Preparació de classes	37,50
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	150,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent combina diverses modalitats, que inclouen:

- Lliçons magistrals, destinades a presentar els conceptes i plantejar les línies fonamentals dels continguts de la matèria.
- Assistència i participació en tallers, seminaris i conferències, en els quals es desenvoluparan debats i discussions obertes sobre lectures o estudis de cas que el professorat plantejarà.
- Tutories personals per a l'orientació i discussió individual amb l'alumnat sobre els treballs emmarcats en la matèria.

AVALUACIÓ

L'assignatura s'avaluarà a través de les següents proves, amb la ponderació que s'indica sobre la nota global:

- L'examen d'una part dels continguts de la matèria (30%)
- La participació en els seminaris de discussió i lectura plantejats a l'aula (20%)
- La realització d'un treball de curs, que permeta tractar en profunditat continguts de la matèria, a partir d'un tema assignat.

Segona convocatòria: les notes es guardaran de primera a segona convocatòria (no d'un curs a un altre), de manera que només farà falta recuperar els elements suspesos en primera convocatòria.

ATENCIÓ:

És necessari assistir al 80% de les classes per a poder ser avaluat de la participació en classe.

Els treballs, exàmens o qualsevol altra activitat que l'alumnat elabori per a la seva avaluació docent hauran de ser originals, sense plagi ni ús indegut de la intel·ligència artificial. La detecció de plagi, com falta greu, donarà lloc a la suspensió immediata de la respectiva convocatòria del curs. També es considerarà falta greu, i per tant donarà lloc a la suspensió immediata de la convocatòria, la còpia o facilitar la còpia de treballs entre alumnes de la titulació; accedir irregularment o apropiarse anticipadament del contingut d'una prova o examen; facilitar o procurar l'apropiació, alteració o destrucció del contingut o dels resultats d'una activitat avaluable i la suplantació de la personalitat en exàmens.

BIBLIOGRAFIA

- CASTELLS, M. (2015). Redes de indignación y esperanza: los movimientos sociales en la era de Internet. Madrid: Alianza CASTELLS, M. (2000). La era de la información. Vols. I-II-III. Madrid, Alianza. SCOLARI, C. (2008). Hipermediaciones. Elementos para una Teoría de la Comunicación Digital Interactiva. Barcelona: Gedisa BAUMAN, Z. (2013). La cultura en el mundo de la modernidad líquida. Madrid: FCE MARÍ, V.M. y CEBALLOS, G. (coords.) (2018). Desbordes comunicativos: comunicación, ciudadanía y transformación social. Madrid: Fragua CÁRDENAS, L. (2009). Comunicación y construcción de ciudadanía: aporte para el desarrollo. Madrid: Libros de la Catarata ZAPATA-BARRERO, R. (2001). Ciudadanía, democracia y pluralismo cultural, hacia un nuevo contrato social. Barcelona: Anthropos. MOURA DE OLIVEIRA, F. (2018). La semiosis de la noticia: movimientos sociales en red y crisis del periodismo. Barcelona: Editorial UOC. CINTRA, E. & MATEUS, S. (2015). From multitude to crowds: collective action and media. New York : Peter Lang. BENNETT, W.L. & SEGERBERG, A. (2013). The Logic of Connective Action: Digital Media and the Personalization of Contentious Politics. New York: Cambridge University Press.
- Castells, M. (2008). Los medios de comunicación en la sociedad red. Barceloa: UOC Chillón, A. y Duch, LI. (2016). Sociedad mediática y totalismo. Antropología de la comunicación. Vol. II. Barcelona: Herder Solove, D.J. (2004). The Digital Person: Technology and Privacy in the Information Age. New York: NY UP. Sadin, Éric (2017). La siliconización del mundo: la irresistible expansión del liberalismo digital. Buenos Aires: Caja Negra Bauman, Z. (2007). Vida de consumo. Madrid: FCE Lévy, P. (2007). Cibercultura. La cultura en la sociedad digital. Rubí (Barcelona): Anthropos Francisco, A. de (2007). Ciudadanía y democracia: un enfoque republicano. Madrid: Libros de la Catarata Collins, R. (2005). Sociología de las filosofías. Una teoría global del cambio intelectual. Barcelona: Hacer Editorial. Ullán de la Rosa, F.J. (2017). Teorías sociológicas de los movimientos sociales. Madrid: Catarata. Therborn, G. et al. (2016). Nuevas masas, nuevos medios. Madrid: Traficantes de sueño.